

P. A. HEIBERGS BØGER

AF GEORG NYGAARD

DA jeg i 1921 i »Aarbog for Bogvenner« (Side 200-202) gav en lille Meddelelse om et heldigt Avktionskøb paa *Carl Berlings* Avktion (Constituição politica da Monarchia Portuguesa. Lisboa 1823. Med Avtograf af *P. A. Heiberg*), var det gaaet mig af Glemme, at *Heiberg* i sine »Erindringer af min politiske, selskabelige og litterære Vandel i Frankrig« (Christiania 1830, Side 330-31) omtaler denne Bog og desuden flere andre, om hvilke han oplyser, at han har skænket dem til det københavnske Læseselskab *Athenæum*.

P. A. Heiberg skriver om den i Haandskriften nævnte Hr. *Verdier*:

»Jeg nævner ham her, ikke blot fordi han fortjener Agtelse af alle dem der personlig kjendte ham, men ogsaa fordi jeg skylder ham nogen Taknemmelighed. Han oversatte mine *politiske Aforismer* efter mit franske Manuskript. Oversættelsen blev sendt til Lisabon, for der at trykkes, men ankom dertil efter en politisk Omveltning, som gjorde Trykningen umulig. Samme Skjebne havde ogsaa den *Portugisiske Konstitution*, som *Verdier* havde havt i Kommission at lade stereotypere hos *Didot*. Pladerne, der ankom til Lisabon paa samme Tid, bleve strax sønderbrudte og omsmeltede. I Paris var der kuns taget fem Exemplarer deraf, og af disse forærede *Herr Verdier* mig det ene, hvilket jeg, som en stor Sjeldenhed, siden har skjenket til Bibliotheket i det Københavnske Athenæum, tilligemed det eneste Exemplar af *Liorentes* Spanske Over-

sættelse af mine ovenmeldte *politiske Aforismer*, som jeg nogensinde har seet, og som er trykt i Madrid i Aaret 1821, men som, efter den Spanske Reaktion sandsynligvis er aldeles forsvundet af Boghandelen.<<

I en Note fortsætter Heiberg:

»Nogle andre Skrivter, skjenkede mig af deres Forfattere, saasom af *Jeremias Bentham*, *John Bowring*, og adskillige Franske Skribenter, der egenhændig deri have antegnet Bøgenes Bestemmelse til mig, har jeg ligeledes skjenket til det Kjøbenhavnske Athenæum, fordi jeg ikke har villet at disse Bøger, efter min Død, skulle splittes ad, og komme i de Franske saa kaldede Bouqvinisters Hænder.<<

Jeg har søgt at faa opspurgt, hvor disse forskellige sjældne Bøger er havnet efter Ophævelsen af *Athenæums* Bibliotek, og har derom erfaret følgende:

Da *Athenæum* i Begyndelsen af dette Aarhundrede ophævedes, overgik Læseselskabets ca. 40.000 Bind store Bogsamling til Handels- og Kontoristforeningen, hvis langt overvejende Bogbestand de endnu danner. En forholdsvis ringe Del af *Athenæums* Bogsamling blev ved Overtagelsen udskilt og solgtes til M. P. Madsens Antikvariat. Det er disse Bøger med *Athenæums* kendte Stempel, man i Ny og Næ støder paa hos Antikvarer og paa Bogavktioner.

Handels- og Kontoristforeningens nuværende Bibliotekar, Hr. *Langkilde*, var i de sidste 8 Aar af *Athenæums* Tilværelse ansat ved Læseselskabets Bibliotek, og ved denne Herres Ihærdighed er det lykkedes at finde i hvert Fald to af de Bøger, P. A. Heiberg har skænket *Athenæum*, nemlig:

»Codification Proposal« by *Jeremy Bentham*, London 1822, med følgende Dedikation:

For M. Heiberg

7 Rue du Dauphin

from *Jeremy Bentham*

og »A Fragment on Government or a Comment on the Comentar-
ies«, Second Edition, London 1823, med følgende Tilskrift paa Titel-
bladet:

To Mr Heiberg
from the Author

24 Nov. 1823.

At søge efter flere Bøger fra P. A. Heibergs Bibliotek er et næ-
sten uoverkommeligt Arbejde i Betragtning af de uhyre Bogrækker,
der maa gennemgaas Bind for Bind. Arbejdet vilde lettes, hvis man
havde en samlet Fortegnelse over de Bøger, P. A. Heiberg skænkede
Athenæum. Det er muligt, at Athenæums Protokol endnu eksisterer
i Handels- og Kontoristforeningens Eje, men en foreløbig Eftersøg-
ning har ikke bragt noget Resultat.